

K ZABEZPEČENÍ PHM DRUHÉHO SLEDU FRONTU

Aktivní útočná bojová činnost je rozhodující způsob ničení nepřítele. Je to společná a cílevědomá činnost všech druhů vojsk a služeb. Front je předurčen vést útočné operace do hloubky 600—800 km na hlavních operačních směrech.

Nejdůležitější podmínkou úspěchu v útočné operaci je včasné vytvoření uskupení vojsk podle rozhodnutí velitele. Útočné uskupení musí kromě jiného zabezpečit nepřetržitě narůstání úsilí vojsk na rozhodujících směrech. Charakteristickými rysy soudobých útočných operací jsou velký rozmach a tempo, což kladě vysoké požadavky na spotřebu materiálu, zejména PHM. Druhý sled frontu je určen k rozvíjení útoku na směru hlavního úderu a k úderům na nových směrech.

Druhosledová armáda je nositelkou potřebného vysokého tempa útoku a úsilí, což jí umožňuje kromě jiného dokonale využití její bojové a ostatní techniky. Pro zajištění jejího přesunu a bojového použití je rozhodující včasné, nepřetržitě a úplné materiální zabezpečení, zejména zabezpečení PHM a municí. Materiální zabezpečení zasazované druhosledové armády je jedním z nejsložitějších úkolů, které musí plnit týl frontu i vlastní organické týlové útvarů a zařízení druhosledové armády.

Složitost materiálního zabezpečení vyplývá zejména z toho, že přesun a zasazení druhosledové armády bude zpravidla probíhat již za oboustranného používání jaderných zbraní, před nebo po splnění bližšího úkolu frontové útočné operace. K zasazení může dojít i ve značné vzdálenosti od státní hranice, kdy bude hlavní tíže zabezpečení spočívat na rozvinutých polních prvcích týlu. Hloubka přesunu druhosledové armády do prostorů zasazení může činit 500 až 600 km i více. Vysoká spotřeba materiálu ještě do zasazení, především PHM, do značné míry odčerpá kapacity části týlových útvarů a zařízení.

Pásmo přesunu druhosledové armády, ovlivněné sestavou, počtem sil, komunikačními a jinými podmínkami, by mělo zajišťovat 6—8 pochodových os (prvosledovým divizím po 2 osách). Vzdálenost 500—600 km může armáda překonat během 2—3 nocí, s odpočinkem 12—14 hodin po 200—250 km.

Přesun z větší hloubky při vhodné provozuschopné železnici můžeme uskutečnit kombinovaně. Pásová, těžší a méně pohyblivá technika se může přesunout po železnici do posledního prostoru soustředění, odkud půjde do zasazení armáda jako celek po osách.

Zásady zabezpečení PHM

Pro zabezpečení přesunu pohonnými hmotami platí tyto všeobecné zásady:

- systém zásobování PHM musí zabezpečit stálou bojeschopnost vojsk, tzn. mít co nejvíce zásob na nejnižších stupních, rozdělit divizní sklady PHM na jednotlivé pochodové osy, zásoby PHM vyčlenit do všech technických uzávěr a technických uzavíracích hlídek;

- reálně zplánovat zabezpečení PHM a soustavně ho řídit; tzn. mít přehled o stavu zásob PHM u součástí a o jejich spotřebě, včas reagovat na změnu zdrojů PHM, řešit náhradu za zničené zásoby, využívat plánované zastávky a odpočinky co do prostoru a času pro doplňování motorové techniky PHM, pružně reagovat na změnu os přesunu a zastávek v důsledku poškozených komunikací, zamořených prostorů apod.;

- komplexně a efektivně využívat všech prostředků služby PHM pro doplňování motorové techniky pohonnými hmotami, především prostředků pro hromadné doplňování PH, a zajistit tak doplnění svazků a útvarů v co nejkratších časových lhůtách.

Při přesunu na velkou vzdálenost prochází armáda teritoriem, frontovým týlovým pásmem a dále na čáru zasazení. Zabezpečení v jednotlivých prostorech bude mít své zvláštnosti v použití jednotlivých způsobů zabezpečení PHM.

Na teritoriu budeme plně využívat k úhradě spotřebovaných zásob PHM stálých zařízení, tj. vojenských a civilních skladů PHM i odběrů z výdejních míst na stálém produktovodu. Významné místo v organizaci zabezpečení bude mít vytváření výdejních míst na železnici a u skladů PHM. Zásoby budou zpravidla odebírat prostředky frontu a přesunující se armády a dopravovat do prostoru hromadného doplňování motorové techniky. Dále budeme využívat i zásob PHM ve stálých posádkách a předem navezených do určených prostorů především k odběru vojskovými prostředky v prostoru odpočinku. Část zásob PHM může být začleněna přímo do pochodových proudů podřízených součástí pro zajištění dřívějšího vyčerpání prostředků vyšších zásobovacích stupňů, popř. pro úhradu zničených zásob PHM. Zvýšené zásoby u motorové techniky nebudou použity, nebo budou znovu obnoveny k použití až před zasazením.

Ve frontovém týlovém pásmu budeme rovněž využívat stacionárních zařízení, pokud budou k dispozici. Plně využijeme výdejních míst na polním dálkovém potrubí a příjmových a výdejových skupin na železnici pro odběry PHM. Zásoby budou odebírat zpravidla prostředky frontu (popř. i armády) a přisunovat do míst hromadného doplňování, popř. část zásob do divizních skladů PHM k úhradě spotřeby v prostoru odpočinku. Část zásob PHM začleníme přímo do pochodových proudů podřízených součástí pro doplnění během zastávky. Zvýšené zásoby budou ponechány nebo znovu obnoveny u techniky. Hlavním způsobem úhrady spotřeby PHM bude hromadné doplňování techniky před zaujetím prostoru odpočinku ze zásob PHM předem navezených do prostoru odpočinku a ze zásob odebraných z výdejních míst na polním potrubí a na železnici, popř. z frontových skladů PHM. Ostatní způsoby budou doplňkové.

Při přesunu z prostoru odpočinku na čáru zasazení můžeme k doplnění PHM využívat pouze zastávek. V prostoru velké zastávky můžeme plně využít k hromadnému doplnění techniky. K tomu bude nutné předsunout do tohoto prostoru jak zásoby PHM, tak i prostředky hromadného doplňování péčí frontu

a armády. Pro zkrácení času na doplňování bude výhodné využít prostředků hromadného doplňování i prvosledových armád. Pohonné hmoty budeme zpravidla odebírat z frontových skladů PHM. Dále budeme využívat zásob PHM, začleněných do proudů podřízených součástí. Zvýšené zásoby u techniky budou obnoveny jen do výše spotřeby na čáru nasazení. Hlavním způsobem zde bude hromadné doplnění techniky kombinované s využitím začleněných zásob v pochodových proudech.

Při přesunech z vyčkávacích prostorů a při rozvinování vojsk do praporečnických proudů můžeme PHM doplnit jen ze zvýšených zásob u techniky. Obaly od zvýšených zásob PHM se ponechávají na místě v předem určených prostorech.

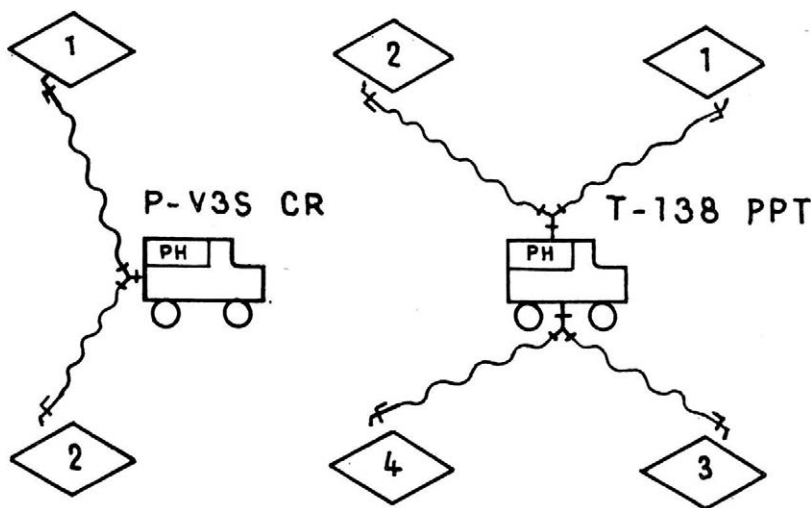
Prostředky pro zabezpečení PHM

Zabezpečení druhosledové armády materiálem PHM závisí na počtu svazků a jejich vybavení bojovou a motorovou technikou, způsobu přesunu (po železnici, silnici nebo kombinovaně), na charakteru terénních a povětrnostních podmínek.

Pro zabezpečení PHM budou mít mimořádný význam zdroje zásob PHM na teritoriu, kapacita a stav dopravních prostředků a vybavenost jednotlivých stupňů technikou PHM.

Armáda má pro zabezpečení PHM automobilní jednotku o kapacitě cca 3000 m³ a armádní sklad o kapacitě cca 2400 m³.

Divize má prostředky pro vezení pohyblivých zásob PHM divizního skladu ve výši cca 330—560 m³, z toho cisternové automobily-plniče jsou schopny doplňovat současně 24 vozidel (4 plniče P-V3S po dvou vozidlech a 4 plniče T-138 po čtyřech vozidlech — viz obr. 1).

Obr. 1

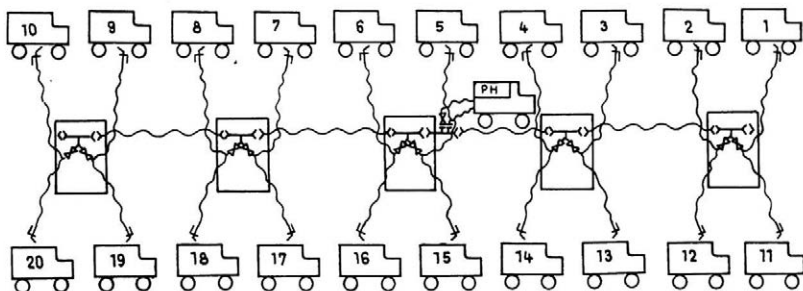
Pluk má prostředky na vedení pohyblivých zásob PHM plukovního skladu ve výši cca 66—70 m³, z toho cisternové automobily-plniče o celkové kapacitě 48 m³ schopné doplňovat současně 22 vozidla (5 P-V3S po dvou a 3 T-138 po čtyřech).

Prapor má prostředky na pohyblivé zásoby PHM ve výši 0,3 náplně praporu, cisternové automobily-plniče schopné doplňovat současně dvě vozidla u mspr nebo šest vozidel u tpr.

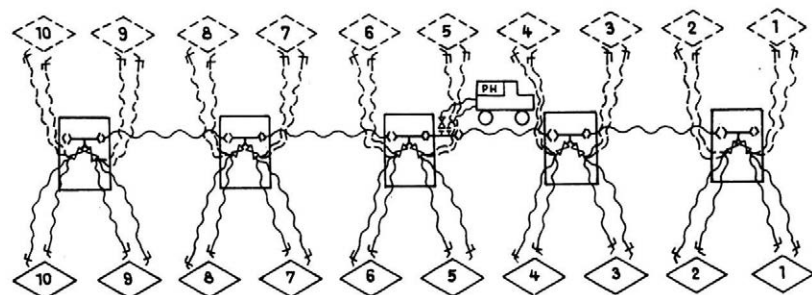
Kromě uvedených prostředků pro doplňování, které jsou pouze na vojskovém stupni, jsou do vojsk zavedeny soupravy hromadného doplňování PH (SHD-PH), které umožní doplňovat současně 10 nebo 20 vozidel. Jejich složení a použití je patrné — viz obr. 2 a 3. Vševojskový útvar je vybaven jednou soupravou, týl svazku dvěma soupravami, týl svazu má 8 souprav. Obdobně jsou těmito soupravami vybaveny i frontové sklady PHM.

Soupravy hromadného doplňování PH na vojskovém stupni podstatně zvyšují počet současně doplňovaných vozidel a tím i značně snižují dobu potřebnou pro doplnění jednotky a útvaru. Pomocí SHD-PH může být doplněn tankový prapor za 30 minut.

Soupravy hromadného doplňování na operačním stupni umožňují použít velkokapacitní dopravní a skladové prostředky armády a frontu přímo pro doplňování motorové techniky. Soupravy hromadného doplňování zde tedy

Obr. 2

Obr. 3

umožňují doplnit motorovou techniku vojsk bez využití vojenských prostředků pro doplňování. To je zvlášť výhodné právě za přesunu, kdy doplňujeme na jednu velkou množství PH a při tom požadujeme, aby pohyblivé zásoby PHM byly po skončení přesunu úplné.

Zabezpečení zdrojů zásob PHM

Úkoly zabezpečení PHM armády a divizí za přesunu můžeme rozdělit do dvou skupin:

1. Zajištění dostatečných zdrojů zásob PHM.
2. Organizace doplňování PHM do motorové techniky.

Zdroje zásob PHM pro zabezpečení přesunů a zasazení druholedové armády mohou být vyčleněny na vlastním území takto:

- v okružních skladech PHM,
- v civilních velkoskladech PHM,
- ve výdejních místech na stálém produktovodu, zpravidla o kapacitě do 2500 tun za 24 hodin,
- ve vykládacích stanicích na železnici s rozvinutými příjmovými a výjezdovými skupinami, cca do výše 500 t.
- ve frontových skladech PHM,
- popř. ve výdejních místech na polním dálkovém potrubí o kapacitě cca 600 tun za 24 hodin při průměru potrubí 100 mm a cca 3200 tun za 24 hodin při průměru potrubí 150 mm.

Ze předpokladu, že druholedová armáda bude složena ze dvou motostřeleckých a dvou tankových divizí, činí její náplň cca 4000 tun PH. Při přesunu armády do vzdálenosti 600 km kombinovaným způsobem, tj. pásová technika cca 450 km po železnici a 150 km po ose, ostatní technika celý přesun po ose, může její spotřeba činit cca 4000 tun PHM. Při přesunu celé armády po ose může spotřeba pohonných hmot činit cca 7000 tun.

Organizace doplňování PHM

Hlavní těžiště klademe na doplňování motorové techniky před prostory denních odpočinků a před čarou zasazení. Do těchto prostorů budou předšunuty prostředky pro doplňování a zásoby armády a frontu (popř. vojenského okruhu). Pro doplnění velkého počtu techniky v krátkých časových lhůtách využijeme především souprav hromadného doplňování PH. Tento vysoce efektivní způsob doplnění motorové techniky vyžaduje zplánování přesunutí zásob PHM i prostředků pro doplňování na základě podrobné znalosti úkolu armády, časového a prostorového průběhu přesunu.

Vlastní doplňování motorové techniky PHM může probíhat několika způsoby.

1. Klasické doplňování techniky prostředky nejnižších stupňů a postupná úhrada spotřebovaných zásob PHM organickými prostředky. Tento způsob je náročný na čas. Doplnění rot praporek výjezdu trvá cca 30 minut, předání zásob plukovního skladu praporek výjezdu cca 30 minut, předání divizního přísunu plukovnímu skladu 60—100 minut, tj. tři a půl hodiny u divize bez

času na přesun mezi jednotlivými zásobovacími stupni. Dále má tento způsob omezenou kapacitu na 0,25—0,4 náplně. Některé nedostatky tohoto způsobu můžeme odstranit překlenutím některého zásobovacího stupně nebo zvýšit kapacitu spojením dvou stupňů. Jeho použití za přesunu jako hlavního způsobu však není vhodné.

2. Využití decentralizovaných zásob ve stálých posádkách k odběrům prostředky útvarů. Při spotřebě pluku za celodenní pochod 80—100 m³ PH je pluk schopen toto množství prostředky plukovního skladu a praporek výdejen odebrat v jedné posádce do dvou a půl hodiny. Využívají se tak zásoby ponechané v mírové posádce, nebo mohou být zásoby pro tento účel do posádky navezeny. Použití tohoto způsobu za přesunu je vhodné pouze v kombinaci s ostatními způsoby.

3. Zásoby PHM můžeme začlenit přímo do pochodových proudů podřízených součástí, které umožní doplnit motorovou techniku nejdříve z těchto zásob a tím zkrátit zásobovací proces. Půjde zejména o začlenění divizních zásob k útvarům, plukovních k praporům až rotám, zpravidla ve výši 0,2 až 0,3 náplně. Vhodná je kombinace tohoto způsobu s předchozím při přesunu na vlastním území.

4. Doplnění ze zvýšených zásob u motorové techniky umožňuje doplnění techniky i za krátké zastávky. Běžné jsou zvýšené zásoby u tanků ve výši 0,4 náplně. Pokud nejsou sudy napojeny přímo na palivový systém tanku, je osádka schopna přečerpat dva sudy čerpadlem z výbavy tanku cca za 8 minut. Obdobně je vhodné vytvořit zvýšené zásoby i u ostatních vozidel pomocí baněk. Tento způsob doplnění bude hlavním při rozvinování vojsk do praporek proudů před čarou nasazení.

5. Doplnění prostředky nadřazeného stupně nebo teritoria. Zásoby a prostředky vojsk tak zůstanou nedotčeny v pohotovosti k zabezpečení vojsk po jejich nasazení do boje. Tento způsob s výhodou využívá toho, že technika je k doplnění soustředěna z hlediska času a prostoru, zásoby se nemusí postupně členit po jednotlivých zásobovacích stupních. Je však velmi náročný na organizaci, na sladění přesunu a doplnění, na množství frontových prostředků pro dopravu a doplnění PHM a jejich obsluhu. Tento způsob můžeme realizovat dvěma formami. Přímé doplnění pomocí souprav hromadného doplnění PH, které budou rozvíjeny v zájmových prostorech péčí teritoria nebo vojsky prvních sledů. Navezením PHM v obalech a jejich výdej přímo do techniky, ať již výměnou za prázdné obaly, nebo přečerpáním do nádrží motorové techniky. Tento způsob doplnění, zejména ve své první formě, bude hlavním způsobem doplnění motorové techniky na teritorium a v týlovém pásmu frontu.

Pro zabezpečení přesunu druhosledové armády pohonnými hmotami a ma zivý bude nutná kombinace více způsobů doplnění a zabezpečení záložních zdrojů zásob PHM, které zajistí doplnění veškeré techniky i při narušení zásobovací činnosti působením nepřitele na vojska za přesunu.

Časová kalkulace doplnění PHM

Časová kalkulace doplnění motorové techniky pomocí organických prostředků hromadného doplnění po přesunu 200 km — viz tabulku 1. Doba zá-

visí na počtu a typu motorové techniky a doplňovaném množství do jednoho vozidla. Potřebná doba na doplnění po celodenním přesunu nepřesahuje u pluku ani divize 150 minut. Při střídavém doplňování pravého a levého proudu, jak je znázorněno na obr. 3, odpadá ztrátový čas na najetí a odjetí proudu k doplňování. Při využití souprav hromadného doplňování PH armádního skladu PHM pro doplnění ostatních armádních svazků a útvarů je možné za dobu cca 150 minut doplnit veškerou techniku vševojskové armády. Při rozvinutí frontových souprav hromadného doplňování ve prospěch armády můžeme tento čas ještě úměrně zkrátit.

Tabulka 1

Typ	Spotřeba litrů	Čas na doplňo- vání (minuty)	Msp		Tp		Msd		Td	
			čas (minuty)	spotřeba m ³ (m ³)	čas (mi- nuty)	spo- třeba (m ³)	čas (mi- nuty)	spo- třeba (m ³)	čas (mi- nuty)	spo- třeba (m ³)
Tank	800	10	450	36,0	990	79,2	2400	192,0	3590	287,0
BVP	300	5	485	29,1	20	1,2	615	36,0	614	36,0
OT	160	3	120	6,4	135	7,2	1218	65,0	666	35,0
Aut.	100	3	420	14,0	336	11,2	4428	142,0	4002	133,0
Celkem			1475	85,5	1481	98,8	8661	435,0	8873	490,0
Doplnění 1 SHD-PH			148		148					
Doplnění 6 SHD-PH							144		148	

Tato doba je zkalkulována za předpokladu, že útvary plynule najíždějí do míst hromadného doplňování. Za přesunu však součástí jedou po ose v praporech proudech s mezerami nejméně pět kilometrů, mezi pluky 5–10 km. Kromě toho 20 km před hlavními silami se přesunuje prapor jako předvoj, před ním 10 km průzkumná skupina s průměrnou rychlostí proudu 20 km za hodinu.

Při zařazení vlastní soupravy hromadného doplňování do předvoje, je čas jedna hodina dostatečný na rozvinutí SHD-PH a doplnění praporu v předvoji. Od příjezdu čela jednoho proudu hlavních sil do příjezdu čela druhého proudu je čas asi 20 minut, bude tedy docházet u posledních praporů a týlu pluku ke zdržení cca po 10 minutách. Z toho vyplývá závěr, že pluk se nezdrží doplňováním déle než jednu hodinu.

Druhý pluk, který se bude přesunovat po této ose ve vzdálenosti 5–10 km, tedy 15–30 minut, by se čekáním na doplnění zdržel déle. Proto je potřebné i SHD-PH druhého pluku zařadit do předvoje před první pluk, rozvinout současně obě SHD-PH pro doplňování obou pluků. Tím se čas na doplnění praporu zkrátí prakticky na polovinu a bude tedy doplněn každý proud v časovém intervalu do příjezdu proudu dalšího. Tím dosáhneme toho, že všechny proudy na ose se zdrží jen vlastním doplněním, tedy 20–30 minut. A to je doba malé zastávky na pochodu.

Divize může při centralizovaném použití rozvinout na každé ose 2—3 SHD-PH. Po skončení hromadného doplňování je dostatek času během denního odpočinku svinout SHD-PH a předsunout je opět do sestavy předvoje nebo v posledním prostoru odočinku do sestavy organických jednotek. Centralizované použití SHD-PH v rámci armády, vzhledem k hloubce prostoru armády, není vhodné. Nejvýhodnější způsob doplňování PH při dalekém přesunu proto bude hromadné doplňování PHM centrálně v rámci svazků před prostorem odpočinku svazku. Vzhledem ke složení motorové techniky podle druhu spotřebovávaných pohonných hmot je vhodné použít SHD-PH na doplňování jenom motorové nafty a automobilní benzín doplňovat cisternovým automobilem-plničem. Tyto kapacity odpovídají poměru vozidel.

Pro zabezpečení oleji jsou tanky vybaveny přídavnými nádržemi s tankovým olejem a ostatní vozidla jsou vybavena přídavnými baňkami na 5 litrů s motorovým olejem. Tato zásoba by v podstatě měla zabezpečit celý přesun. Jednotlivé případy potřeby maziv a provozních kapalin v průběhu přesunu, které přesto mohou vzniknout, je třeba řešit ze zásob organických jednotek, především z plukovních skladů PHM.

Složitost zabezpečení PHM vševojskové armády za přesunu je dána krátkým časem na vlastní doplňování PHM. Ukázal jsem, jak můžeme doplnit svazek a svaz v prostoru odpočinku cca za dvě a půl hodiny, při postupném najíždění do místa hromadného doplňování a centralizovaném použití prostředků v rámci svazku jen s nepatrným zdržením.

Splnit úkol můžeme však jen za předpokladu sladěného plánování s operačními štáby, když vyčleníme dostatečné zásoby PHM včetně záloh pro náhradu zničených zdrojů, když prostředky budou včas rozvínovány v místech hromadného doplňování, budou zabezpečeny doplňkové a náhradní způsoby doplňování pro případ narušení systému působením nepřítelů. Z toho vyplývá nutnost počítat i s časovou rezervou na doplňování PHM.